

24 września 2015

70 lat Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach obchodzi w tym roku 70. rocznicę swego powstania. Placówka, wspólnie z 11. filiami na terenie województwa służy środowisku lokalnemu. Oferuje bogate zbiory, organizuje konferencje, szkolenia, konkursy międzyszkolne. Pracownicy PBW prowadzą lekcje biblioteczne dla wszystkich poziomów nauczania. Przygotowują bibliografie, wystawy, spotkania autorskie. Przez całe lata biblioteka wspierała przede wszystkim nauczycieli, studentów. Od kilku lat otwarta jest dla wszystkich mieszkańców regionu świętokrzyskiego.

Historia i rozwój

Powstanie biblioteki wiąże się z powojennymi dziejami oświaty, z założenia bowiem, biblioteki pedagogiczne miały służyć głównie kadrze nauczycielskiej. W styczniu 1945 roku powołane do życia zostało pierwsze w historii regionu Kuratorium Okręgu Szkolnego Kieleckiego. Książnica powstała przy instytucji, z inicjatywy wizytatora szkół powszechnych, Piotra Ormańczyka. Początkowo biblioteka mieściła się w lokalu zajmowanym przez kuratorium na ulicy Sienkiewicza 68. Księgozbiór składał się z 3000 tomów. Przełomową datą w dziejach placówki był 1 stycznia 1946 roku, kiedy to biblioteka otworzyła swe drzwi dla czytelników.

W 1951 roku Ministerstwo Oświaty wydało zarządzenie w sprawie reorganizacji bibliotek pedagogicznych. Na terenie województwa kieleckiego utworzona została sieć pedagogicznych bibliotek powiatowych. Powstały placówki w: Busku-Zdroju, Jędrzejowie, Kozienicach, Opatowie, Opocznie, Pińczowie, Radomiu, Sandomierzu. Centralna Biblioteka Pedagogiczna w Kielcach sprawowała nad nimi nadzór instrukcyjno - metodyczny. Biblioteki stanowiły warsztat informacyjno-bibliograficzny dla nauczycieli, poszukujących materiałów wspomagających codzienną pracę w szkole, samokształcenie oraz dla pedagogów studiujących zaocznie. W tym samym roku decyzją Ministerstwa Oświaty i Wychowania biblioteka otrzymała nazwę: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach. Wszedł w życie nowy statut, który gwarantował bibliotece własny budżet i etaty.

W sierpniu 1965 roku biblioteka przeniosła się do nowego lokalu. Była to część parterowa zabytkowego budynku, dawnego Liceum im. Stefana Żeromskiego na ulicy Świerczewskiego 25 (obecnie Jana Pawła II nr 5).

Do mieszczących się tutaj szkół uczęszczali, m.in. Adolf Dygasiński, Bolesław Prus, Stefan Żeromski, Gustaw Herling-Grudziński. W 1972 roku kuratorium przekazało PBW administrację całym budynkiem, biblioteka zdobyła bardzo potrzebną powierzchnię magazynową. W 1984 roku, po opuszczeniu budynku przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną, placówka uzyskała dodatkowe pomieszczenia.

Pod koniec 1985 r. stan księgozbioru wynosił 174500 woluminów. Biblioteka współpracowała aktywnie z wieloma instytucjami: Kuratorium Oświaty i Wychowania, kieleckim Oddziałem Doskonalenia Nauczycieli, Instytutem Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych, Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym, Towarzystwem Wiedzy Powszechnej, Wyższą Szkołą Pedagogiczną, ze szkołami wszystkich szczebli. Organizowane były konferencje metodyczne dla pracujących i kształcących się nauczycieli. Odbywały się odczyty, prelekcje, spotkania ze znawcami literatury, historii, językoznawcami, pisarzami,

pedagogami. W tych latach biblioteka była również współorganizatorem sesji naukowych.

Na początku lat 90-tych XX wieku bibliotekę dotknęły kłopoty finansowe. Tak potrzebnego wówczas wsparcia, udzielili nasi czytelnicy oraz kieleckie instytucje i firmy. Pozyskane w ten sposób środki przeznaczono na oprawę zniszczonych i kupno nowych książek. Kryzys materialny spowodował ograniczenie liczby organizowanych spotkań, sesji, konferencji. Jednak w tych latach rozpoczął się proces informatyzacji instytucji. Pierwszy komputer, kupiony w 1995 roku, służył do tworzenia bibliografii bieżącej materiałów wspierających edukację. Projekt koordynowany był przez gdańską PBW. Wychodząc naprzeciwko zmieniającym się potrzebom użytkowników, na początku XXI wieku, kielecka PBW udostępniła Internet oraz stronę www (2001 r.), rozpoczęto elektroniczne katalogowanie książek i czasopism. W 2003 roku zainicjowano tworzenie bibliograficznej, adnotowanej bazy danych „Eduikator”, kontynuacji tradycyjnych kartotek zagadnieniowych. W 2005 roku utworzone zostało Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej. W tym samym roku, w związku z nową maturą, odnotowano rekordową liczbę maturzystów w bibliotece (3000 osób). W 2010 r. powstał profil biblioteki na Twitterze. W 2011 roku wprowadzono dla użytkowników nowe usługi: elektroniczną rezerwację książek oraz bezprzewodowy Internet na terenie placówki. W 2013 roku placówka dołączyła do „społeczności” Facebooka.

Wszechstronna działalność Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach nie byłaby możliwa, gdyby nie kolejne pokolenia ludzi nią kierujących oraz nauczycieli bibliotekarzy, wykonujących swą codzienną pracę. Biblioteką kierowali kolejno: Maria Brzosek, Halina Wójcik, Janina Ciepluch, Bohdan Furnal, Maria Furtak, Marta Podgórska. Od 1 sierpnia 2008 r. funkcję dyrektora PBW pełni Urszula Salwa.

Dzisiaj

Organem prowadzącym Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Kielcach jest Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. Nadzór pedagogiczny nad instytucją sprawuje Świętokrzyski Kurator Oświaty. Obecnie, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach, ma w swojej strukturze 11. placówek powiatowych: Busko-Zdrój, Jędrzejów, Kazimierza Wielka, Końskie, Opatów, Ostrowiec Świętokrzyski, Pińczów, Sandomierz, Starachowice, Staszów, Włoszczowa. Zasoby placówek powiatowych to, nierzadko, jedyne naukowe księgozbiory w powiecie. W Kielcach czytelnicy mają do dyspozycji 265 tys. zbiorów, w tym 244 tys. książek, 9 tys. zbiorów multimedialnych. Rocznie prenumerowanych jest ok. 170.

tytułów czasopism, w większości naukowych. W lutym 2015 r. PBW w Kielcach dołączyła do projektu realizowanego przez Bibliotekę Narodową: ACADEMICA – Cyfrowej Wypożyczalni Międzybibliotecznej Publikacji Naukowych. Poprzez platformę IBUK, użytkownicy mają również dostęp do 632 książek w wersji elektronicznej.

Wychodząc naprzeciw potrzebom współczesnego czytelnika oferujemy szerokie usługi. Pomagamy w wyszukiwaniu informacji: rzeczowych, katalogowych, bibliograficznych. Realizujemy kwerendy do tematów, w tym prac naukowych. Świadczymy e-usługi, m.in. bibliografie wysyłamy drogą mailową. Organizujemy wystawy poświęcone aktualnym zagadnieniom pedagogicznym, oświatowym, literackim. Uczestniczymy w ogólnopolskich projektach edukacyjnych. Biblioteki pedagogiczne wspomagają procesy edukacyjne dzieci i młodzieży na każdym szczeblu nauczania i wychowania. Przedsięwzięcia edukacyjne PBW w Kielcach, to m.in.: spotkania biblioteczne dla przedszkolaków; lekcje biblioteczne, konkursy, warsztaty dla uczniów, uroczystości rocznicowe. Organizujemy: praktyki i szkolenia dla studentów, warsztaty, konferencje dla bibliotekarzy szkolnych i nauczycieli.

W związku z nowymi zadaniami bibliotek pedagogicznych, zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach wspólnie ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli utworzyła „Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli bibliotekarzy szkolnych województwa świętokrzyskiego”. Jest największą tego typu siecią w kraju.

Biblioteki pedagogiczne prowadzą działalność środowiskową i kulturalno-oświatową w swoich regionach, włączając się w projekty oraz inicjatywy społeczne. Od 2004 roku placówka rokrocznie uczestniczy w organizowaniu Miejskich Konkursów Literackich, przygotowywanych przez Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4 w Kielcach, wspólnie ze Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świetlicą Wspierająco-Integrującą „Plus”. Jesteśmy współorganizatorami Konkursu Młodych Twórców Poezji „Poezja ogród naszych marzeń”. Począwszy od 2008 roku Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach, wraz z filiami, włączyła się w obchody Europejskich Dni Dziedzictwa. Od kilku lat współorganizujemy, wspólnie ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Tydzień Kultury Języka. Wraz z kieleckim oddziałem Związku Literatów Polskich organizujemy cykliczne „głośne czytania dramatów”. W 2010 roku, PBW w Kielcach, w porozumieniu z Polskim Instytutem Sztuki Filmowej oraz z Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie, przystąpiła do realizacji projektu Filmoteka Szkolna: Akcja! W ramach projektu biblioteka prowadzi, m.in. zajęcia edukacyjne, organizuje warsztaty metodyczne dla nauczycieli, prowadzi lekcje pokazowe dla uczniów szkół gimnazjalnych i

ponadgimnazjalnych z zakresu edukacji filmowej.

Wieloletnią i wszechstronną pracę PBW doceniają inni. Dyrekcja biblioteki otrzymała w 2012 roku dyplom „za promocję wydawnictw regionalnych i dziedzictwa kulturowego regionu” od Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych. W 2013 roku, Dyrektor biblioteki, została koordynatorem Salonu Kreatywnych Szkół i Placówek, w zakresie placówek oświatowych. W 2014 roku otrzymaliśmy Wyróżnienie Narodowego Instytutu Dziedzictwa za zaangażowanie w organizację XXII Edycji Europejskich Dni Dziedzictwa.

Z roku na rok mieszkańcy regionu mają zapewnione coraz lepsze warunki korzystania z usług bibliotecznych. Budynek siedziby PBW w Kielcach, w latach 2004-2013, poddany został kilku remontom generalnym (dachu, elewacji, wnętrza oraz instalacji elektrycznej i ppoż.). Sukcesywne modernizacje przeszły lokale filii, część z nich przeprowadziła się do nowych siedzib (Busko-Zdrój, Ostrowiec Św.).

Przez dziesiątki lat swego istnienia, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach, realizując powierzone jej zadania oraz wychodząc naprzeciw potrzebom użytkowników, wspiera lokalną oświatę i kulturę. W 2014 roku kielecką siedzibę i filie odwiedziło blisko 91 tys. osób. Świadczy to najlepiej o zapotrzebowaniu na nasze usługi oraz ich wysokiej jakości.

Ewa Lewicka, PBW

